

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

อัตลักษณ์ของไทยเชื้อและการปรับตัวเพื่อความ
อยู่รอดภายใต้ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม: กรณีศึกษา
บ้านแม่สาบ ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นายเสกสรร สรรสรพิสุทธิ์

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับ
สิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ สุนทรภัสส์

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของระบบการผลิต ความสัมพันธ์ทางสังคมในการผลิต และการบริโภคภายใต้ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ซึ่งมีผลกระทบต่อระบบความเชื่อ พิธีกรรม ระบบคุณค่า นอกจากนี้ยังรวมถึงผลกระทบต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนไทยเชื้อ โดยการศึกษาจากชุมชนบ้านแม่สาบ ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ทำการเก็บข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์และเขียนรายงานการวิจัยจากผู้ที่มีความรู้ กลุ่มผู้นำ และบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในชุมชน โดยการสัมภาษณ์ การประชุมและการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับทัศนคติความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัย เกี่ยวกับกิจกรรมประจำวันและพิธีกรรมต่าง ๆ ของคนในชุมชน

จากการวิจัยพบว่า ชาวไทยเชื้อในชุมชนบ้านแม่สาบได้ตั้งรกรากถิ่นฐานอยู่ในอาณาจักรล้านนามาเป็นเวลานานและยึดถือเอาการปลูกข้าวเป็นวิถีหลักในการดำรงชีพ ดังนั้น "ข้าวกับควาย" จึงอาจถือได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ในทางวัฒนธรรมของชาวบ้านแม่สาบ ชาวไทยเชื้อมีความเชื่อเกี่ยวกับผีในฐานะที่เป็นสิ่งสูงสุดซึ่งสถิตอยู่กับทุกสิ่งในชีวิตและธรรมชาติ ดังนั้นระบบความเชื่อ พิธีกรรมและค่านิยมของคนในชุมชนจึงถือได้ว่าเป็นการแสดงออกของคุณธรรมสูงสุด

และในขณะเดียวกันก็มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของชาวบ้านในการผลิตทางเศรษฐกิจ การปริวรรต
จัดจำหน่ายผลผลิต ตลอดจนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล

การลงทุนของภาครัฐในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการกระตุ้นและสนับสนุนระบบเศรษฐกิจการตลาด ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อระบบการผลิต
และการบริโภคของชาวไทลื้อ อีกทั้งยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ทางด้านสังคม
วัฒนธรรมของชาวไทลื้ออีกด้วย อย่างไรก็ตามชาวไทลื้อบ้านแม่สาบก็ยังสามารถที่จะปรับ
อัตลักษณ์ทางขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้าน
เศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นได้

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญและควรจะ
ได้รับความสนใจคือการศึกษาถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของชาวไทลื้อ
รวมทั้งผลกระทบที่มีต่ออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวไทลื้อบ้านแม่สาบในอนาคต
เพื่อว่าอัตลักษณ์และวิถีการดำเนินชีวิตดังกล่าวจะได้รับการอนุรักษ์ไว้ได้อย่างเหมาะสม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	Tai Lue Identity and Adjustment for Survival in Capitalistic Economy: A Case Study of Ban Mae Sap, Tambon Samoeng Tai, Amphoe Samoeng, Changwat Chiang Mai
Author	Seksan Sansorapisoot
Degree	Master of Art (Man and Environment Management)
Independent Study Advisor	Asst. Prof. Dr. Suthep Soonthornpasuch

ABSTRACT

This study aimed to study the adaptation for survival of Tai Lue system of production, social relations of production, and consumption under the capitalist economy, effecting beliefs, rituals, values, and thereby, their natural resources and environment management. As a case of study, Tai Lue community of Ban Mae Sap, Tambon Samoeng Tai, Amphoe Samoeng of Changwat Chiang Mai would be selected. To collect data for analysis and report-writing, the community's knowledgeable, leaders, and other qualified persons, would be interviewed, their views and expertise accessed by means of group meetings and discussions, together with the researcher's participatory observations in the people's daily activities and rituals.

From this study, it was found that Tai Lues in Ban Mae Sap community had long been established themselves in Lanna Kingdom and taken rice farming as their major means of subsistence. Rice and buffaloes could, therefor, be claimed to be their cultural emblems. Tai Lues believed in spirits as supreme beings, residing in all living things and nature. The beliefs, rituals and values in the community were, therefor, the expressions of the ultimate virtues, and having in turn, impacts on the people's

behaviors in their economic production, distribution, as well as, the balanced natural resources and environment management.

The Government investment in infra-structures and their encouragement for marketing economy, had great on the Tai Lues community's production and its distribution, and thereby, changed the socio-cultural identities of the Tai Lues. The latter, however, were able to adapt their traditional identities in response to newly changed economy and ways of living.

In the midst of the above mentioned changes, what should be of most interest and concern are the direction of the Tai Lues socio-economic changes and their impacts upon cultural identities and ways of life in the future, so that the latters could be appropriately reserved.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved